

Putujeme

Hrobka Razumovských v Radkově

Farní kostel Narození Panny Marie v Radkově - Jednoduchá zděná stavba se zapuštěnou věží v západním průčelí. Kostel je obklopen hřbitovem obehnaným kamennou zdí. Jižně od kostela se nachází areál bývalé fary. Kostel byl postaven v roce 1590 na místě původního dřevěného kostela, který vyhořel. Nová kamenná stavba byla podstatně menší a neměla věž. Teprve v letech 1776 – 1777 byl kostel rozšířen a prodloužen, později byl přistavěn kůr a cihlová věž. Camillo Razumovský daroval kostelu věžní hodiny a nové varhany.

Hrob Razumovských - Na hřbitově se u jižní strany ohradní zdi nachází unikátní soubor plastik z 19. století, patřících bývalým majitelům hornovíkštejského panství. Poslední z držitelů vikštejského panství Kamillo Razumovský se rozhodl soustředit zde ostatky svých předků, kteří zesnuli mimo Rusko. V listopadu 1917 přibyl i sám Kamillo a v březnu 1936 Marie. Celkem je zde dnes pochováno sedm členů rodu Razumovských.

Hráz Kružberské přehrady - Vodárenská nádrž na řece Moravici u Kružberka byla vybudována v letech 1948 až 1955. Délka hráze je 280 metrů, výška 34,5 metrů.

Kostel sv. apoštolů Petra a Pavla - Jednoduchá stavba téměř čtvercového půdorysu s osazeným kněžištěm je jedním z nejstarších kostelů ve Slezsku a pochází z 1. pol. 14. století. Jsou v něm instalovány také nejstarší slezské varhany. Kostel se nachází v jižní části obce nedaleko mostu přes řeku Moravici.

Hodslavice - Památník Františka Palackého

Stálá expozice o životě a díle Františka Palackého, která zahrnuje také stručné dějiny jeho rodné obce Hodslavice a rodnou komůrku s původní rodnou kolébkou Otce národa.

František Palacký (14. 6. 1798 Hodslavice – 26. 5. 1876 Praha, pochován v Lobkovicích)

Snad nejvýznamnější osobnost Novojičínska z pohledu českého národa. Základ svého vzdělání Palacký získal v Kunwaldu (dnešním Kuníně), ve škole jiné významné osobnosti, pokrokové hraběnky Walburgy z Truchsess-Zeilu. František Palacký položil základy moderní vědecké české historiografie s důrazem na ono velké dobrodružství, jímž je studium archivních pramenů. Význam Palackého však dodnes tkví v jeho lidských vlastnostech, v demokratických zásadách federalizace tehdejší rakouské monarchie jako aktuální výzvy k rovnoprávnému soužití evropských národů a národností, zatímco filosoficko – náboženské ideje dnes tvoří základ společné cesty všech církví, ekumenismu.

Hodslavice - Památník Františka Palackého

Město Fulnek

Zámecký komplex - Leží na ostrohu severovýchodně od historického jádra města. Skládá se ze dvou částí - z Horního zámku a mladšího, tzv. Dolního zámku. Na místě zámku stál hrad patrně již ve 13. století. K zásadní přestavbě hradu v dvoupatrový renesanční zámek došlo až v 60. a 70. letech 16. století. Při hradbách byly postupně přistavovány konírny a hospodářské budovy.

Níže pod hlavní zámeckou budovou stojí tzv. Dolní zámek. Byl budován od poloviny 18. století na místě opevnění, po požáru byl v roce 1803 obnoven a upraven na byty a kanceláře vrchnostenských úředníků a hospodářské prostory.

Zvonice tzv. Černá věž
Původní strážní věž, která byla později upravena na zvonici při kostele Nejsvětější Trojice.

Jan Amos Komenský

„Všichni na jednom jevišti velikého světa stojíme a cokoliv se koná, všech se týče.“

Narodil se 28. 3. 1592 v Nivnici u Uherského Brodu a zemřel 15. 11. 1670 v Amsterdamu, pohřben je v Naardenu.

Světový myslitel, teolog, biskup Jednoty bratrské, pedagog a politik, jenž usiloval o mír mezi národy. Komenského

pedagogický odkaz v podobě povinné školní docházky a důraz na samostatnou práci žáků, zvláště pak na studium jazyků, je světově uznáván dodnes.

V době působení Komenského na Novojičínsku vzkvétaly a rozvíjely se jeho zásluhou další bratrské školy, které pomáhaly vzdělávat mládež.

Památník Jana Amose Komenského
Stálá expozice je věnována životě a díle J. A. Komenského. Představuje osobnost „učitele národů“ a jeho působení ve Fulneku v letech 1618 – 1621.

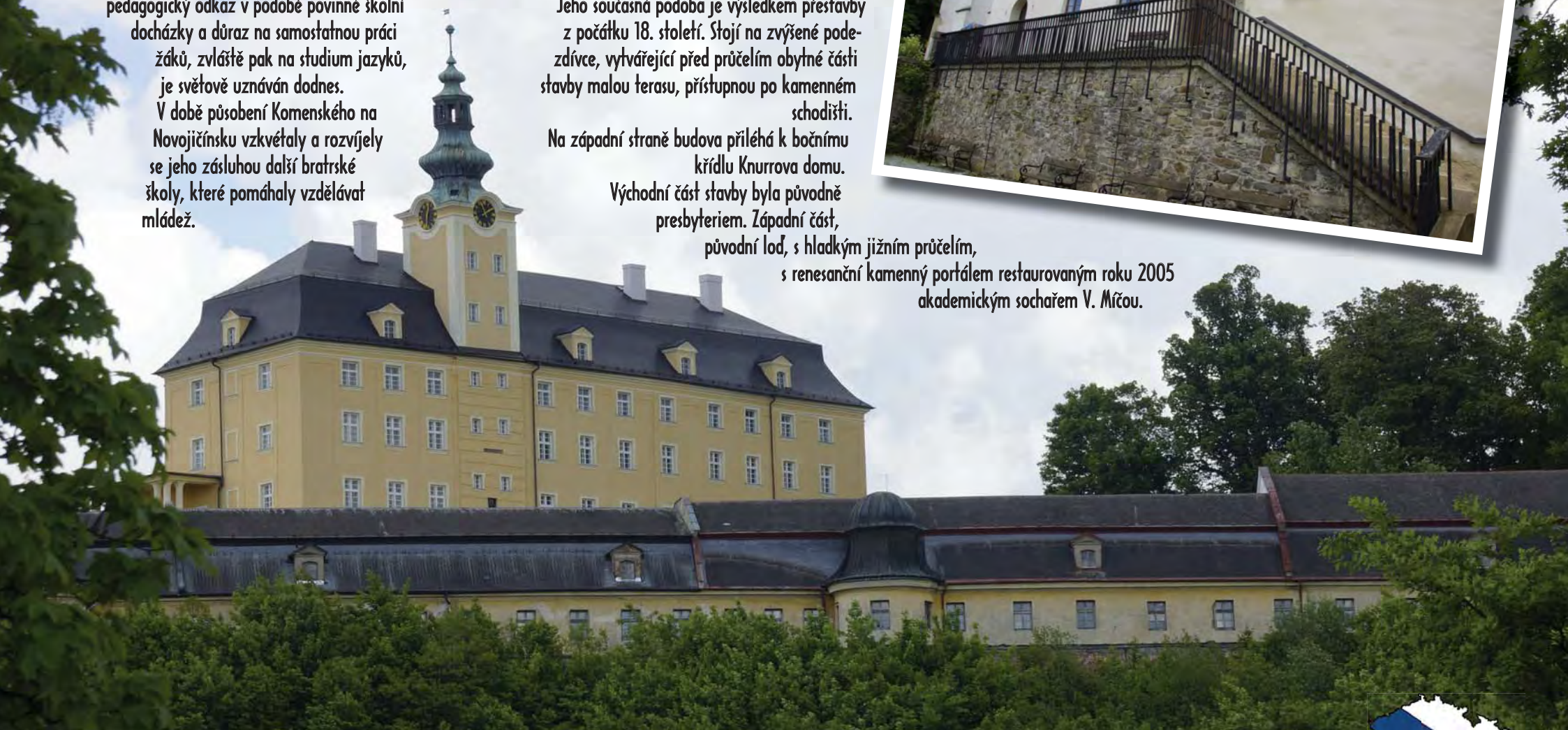
Památník se nachází v bývalé modlitebně, pozdějšího špitálu s kaplí sv. Wilgefortis. Jeho současná podoba je výsledkem přestavby z počátku 18. století. Stojí na zvýšené podezdívce, vytvářející před průčelím obytné části stavby malou terasu, přístupnou po kamenném schodišti.

Na západní straně budova přiléhá k bočnímu křídlu Knurrova domu.

Východní část stavby byla původně presbyteriem. Západní část,

původní loď, s hladkým jižním průčelím,

s renesanční kamenný portálem restaurovaným roku 2005 akademickým sochařem V. Míčou.

Kaple sv. Rocha a sv. Šebestiána

Raně barokní stavba z roku 1632. Kaple byla vybudována na náklady majitele panství Václava Bruntálského z Vrba. V současné době slouží kaple jako kulturní zařízení, ve kterém jsou pořádány především výstavy.

Kostel Nejsvětější Trojice

Kostel byl do dnešní podoby přestavěn na místě bývalého kostela sv. Filipa a Jakuba při augustiánském kláštře. Slavnostně vysvěcen roku 1760 olomouckým biskupem. Kostel je jednoduší a na západní straně je propojen s gotickou křížovou chodbou. Oltář míří k severu a při východní zdi byla vystavěna kaple sv. Josefa. Kostel i kaple jsou osazeny barokním mobiliářem. Hlavní oltář je dílem kroměřížské sochaře F. O. Hirnleho. Jedinečné nástěnné malby vytvořil olomoucký malíř J. I. Sadler a většina obrazů pochází z dílny I. V. Raaba.

Z náměstí ke kostelu vede schodiště z počátku 18. století s klasicistní branou osazenou sochami.

Zámek v Hradci nad Moravicí

V období 1778 až 1945 drželo Hradec šest generací pruského knížecího rodu Lichnovských z Voštic a Werdenbergu.

Zámek prošel po požáru v roce 1796 velkou přestavbou. Začátkem 19. století byl založen 60ti hektarový přírodně – krajinářský park. V letech 1874 až 1891 byla provedena přístavba tzv. Červeného zámku s hradební zdí a Bílou věží. Stavitelé se

inspirovali reznými hrady německého středověku, takže nový komplex zahrnoval také konírnu s kočárovnou. Hradecký zámek má druhý největší park na území Moravy a Slezska. Celý zámecký areál včetně lesoparku má rozlohu 136 ha, samotný park pak 63 ha. Na rozdíl od ostatních, není uzavřeným celkem, ale otevírá se volně do krajiny. Nejvyšší místo, odkud je vidět na Jeseníky, se až do roku 1947 jmenovalo Vilémova výšina. K Bezručovým 80. narozeninám byla přejmenována na Bezručovu vyhlídku. V parku najdete mnoho kamenů a obelisků, které Lichnovští v parku s oblibou osazovali. Snad k nejznámějším patří Bellaria (krásná řeka).

Hradec nad Moravicí - První osídlení je doloženo z doby 3000 až 2700 př. n. l. spojené s lidem kultury nálevkovitých pohárů. V letech 800 až 600 př. n. l. se na území dnešního města nacházelo opevněné sídliště lidu popelnicových polí. Některé historické prameny uvádějí, že se v Hradci nebo jeho blízkém okolí se v r. 965 setkala svatební poselstvo polského knížete Měška s Doubravkou, dcerou českého knížete Boleslava I. První historická zpráva o existenci pevného hradiska s vojenskou posádkou pochází z roku 1060, kdy bylo pod jeho hradbami poraženo vojsko polského krále Boleslava II. Smělého. Rozsáhlé hradisko se postupně přeměnilo na románsko-gotický hrad Přemyslovců. Po roce 1528 dávali Hradec čeští panovníci do zástavy různým šlechticům. Za třicetileté války pak přecházel střídavě do rukou císařských a protestantských vojsk.

Do historie města i zámku se však nejvíce zapsal rod knížat Lichnovských, který hradecké panství zakoupil v roce 1778 a setrval zde až do prvních měsíců roku 1945. Lichnovští přinesli do Hradce hospodářskou prosperitu. Zavedli zde chov ovcí a rozvíjelo se soukenictví. 19. století bylo ve znamení rozvoje průmyslu. Na levém břehu řeky byla postavena přádelna, která později byla přestavěna na pilu. Původní textilní manufakturu mezi Podolím a Brankou nahradily Branecké železářny. Další továrnu založil Carl Weissshuhn v nedalekých Žimrovicích – papírnu s více než 3 km dlouhým vodním náhonem, který je dodnes funkční.

Hradec také pravidelně navštěvoval básník Petr Bezruč a věnoval mu své básně.

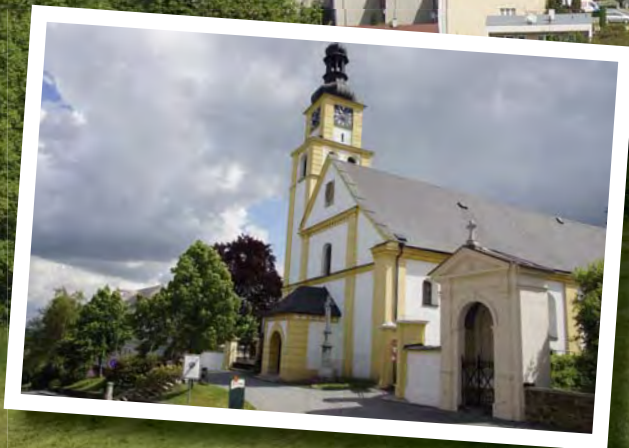
Hradec nad Moravicí

Kostel sv. Petra a Pavla ze 16. století - Kostel se nachází nedaleko zámecké brány a nechal ho vystavět majitel hradeckého panství Kašpar Pruskovský. Věž kostela je vysoká 37 metrů a jsou v ní umístěny 3 zvony, které patří k nejstarším na Opavsku. Zvon „Petr“ váží 952 kg, měří 84 cm a spodní šířka je 107 cm. Zvon „Pavel“ váží 560 kg, měří 72 cm a spodní šířka je 92 cm. První varhany zhotovil v roce 1770 varhanář Schwarz z Libavé a v roce 1846 na ně při primici knížete Roberta Lichnovského hrál Ferenc Liszt. Současné varhany pocházejí z roku 1911 a jsou dílem firmy Rieger z Krnova.

Slezská Kalvárie - Byla založena v roce 1764 Annou Marií Magdalénou Thomagniniovou, matkou majitele hradeckého panství Wolfganga z Neffzernu. Výstup od úpatí kopce vysokého 415 m až ke kamennému kříži na vrcholu Kalvárie lemují 13 kaplí Křížové cesty.

Statutární město Opava

Opava s téměř 60 000 obyvateli leží na stejnojmenné řece v nadmořské výšce 260 m.

Je přirozeným centrem českého Slezska. První písemná zmínka je z roku 1195.

Je rodištěm i místem posledního odpočinku básníka Petra Bezruče, na zdejším

gymnáziu studoval zakladatel moderní genetiky J. G. Mendel. Mezi opavské

rodáky patří též vídeňský architekt, spoluzakladatel vídeňské secese,

J. M. Olbrich, spisovatel A. C. Nor a Joy Adamsonová, autorka

knih o lvici Else. Opava je dnes statutárním městem, sídlem

Slezské univerzity, středních škol, kulturních a vědeckých

institucí. Slezské zemské muzeum, založené 1. 5. 1814, je

nejstarším muzeem v České republice. V Opavě sídlí Slezský

ústav a expozitura Archeologického ústavu Akademie věd ČR.

Kostel sv. Vojtěcha - Na místě malého gotického kostela po-

stavili jezuité v letech 1675 - 1679 nový impozantní kostel

jako symbol znovu posílené katolické víry ve městě.

Před kostelem je umístěn mariánský sloup

z druhé čtvrtiny 18. století, který byl

upraven v roce 1869.

GPS 49°56'19.767"N 17°54'7.906"E

Minoritský klášter s kostelem sv. Ducha

Kostel byl postaven před rokem 1289. V přílehlém komplexu minoritského kláštera se zachoval z doby jeho založení kolem roku 1238 gotický kapitulní sál a zinní refektář s freskovou výzdobou z 18. století. Od 16. století zde zasedaly knížecí sněmy a stavovské soudy opavského knížectví a ukládaly se zde zemské desky. Dnes je zčásti zpřístupněn veřejnosti a pořádají se zde kulturní akce.

Slezské divadlo - Základní kámen Slezského divadla byl položen 1. května 1804. Divadlo bylo několikrát přestavěno. Poslední velká rekonstrukce proběhla v letech 1990 – 1992. Současné divadlo má dva soubory – činoherní a operní.

Slezské zemské muzeum - Je nejstarším veřejným muzeem na území České republiky, jeho historie sahá do roku 1814. Zároveň je se svými 2 400 000 sbírkovými předměty třetím největším muzeem v ČR. V současnosti spravuje šest expozičních budov a areálů, ve kterých ročně připraví na 30 výstav.

Hláska - Městská věž, nazývaná také Hodinářská věž nebo Hláska. Hláska bývala obchodním centrem města, v 1. patře zasedal soud a městská rada. V současné době je budova sídlem Magistrátu města Opavy.

Město Vítkov bylo založeno spolu s hradem Vikštejnem patrně ve 2. polovině 13. století Vítkem z Kravař. První písemná zmínka je z roku 1301. Obyvatelé Vítkova se zabývali ponejvíce zemědělstvím, řemeslem a obchodem. Nejvíce se rozrůstalo řemeslo soukenické a plátenické. V roce 1835 bylo ve Vítkově 38 mistrů tkalců, a proto také první založené továrny byly továrny textilní. Od roku 1850 se Vítkov stal sídlem okresního soudu, četnické stanice a berního úřadu. Ve Vítkově se narodil 3. 7. 1950 Jan Zajíc, který se upálil 25. února 1969 v Praze na protest proti tehdejší okupaci ČSSR vojsky Varšavské smlouvy.

Památky ve městě: Hřbitovní zeď se vstupní branou a kamenným křížem - Ohradní hřbitovní zeď je zhotovena z lomového kamene, krytá velkými pláty břidlice a spolu s kamenným křížem před vstupní branou do kostela, který je kvalitní kamenickou prací datovanou nápisem roku 1827. **Socha Krista** - Bronzová socha Ježíše Krista je dominantou vítkovského hřbitova. V roce 1905 ji vytvořil vítkovský rodák Josef Mühr. **Pomník J. H. Pestalozziho** - Pomník významného švýcarského pedagoga je umístěn na kamenném podstavci v Opavské ulici. Je dílem sochaře Josefa Obetha. **Městský park** - Založení parku inicioval vítkovský zvěrolékař Bedřich Hábl. S výstavbou a výsadbou bylo započato v roce 1901. V roce 1926 byla v městském parku slavnostně odhalena busta hudebního skladatele Eduarda Schöna – Engelsberga. **Socha svatého Marka** - Socha svatého Marka byla vytvořena v 19. století a nachází se vpravo před vchodem do novogotického kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Vítkově. Původně byla socha umístěna na náměstí. **Hrob Jana Zajíce** - Náhrobek je dílem akademického sochaře Olbrama Zoubka. **Kino Panorama Vítkov** - Stavba kina byla zahájena v srpnu roku 1930 podle projektu Richarda Brosche. V roce 2005 bylo kino rozhodnutím ministerstva kultury ČR prohlášeno za kulturní památku.

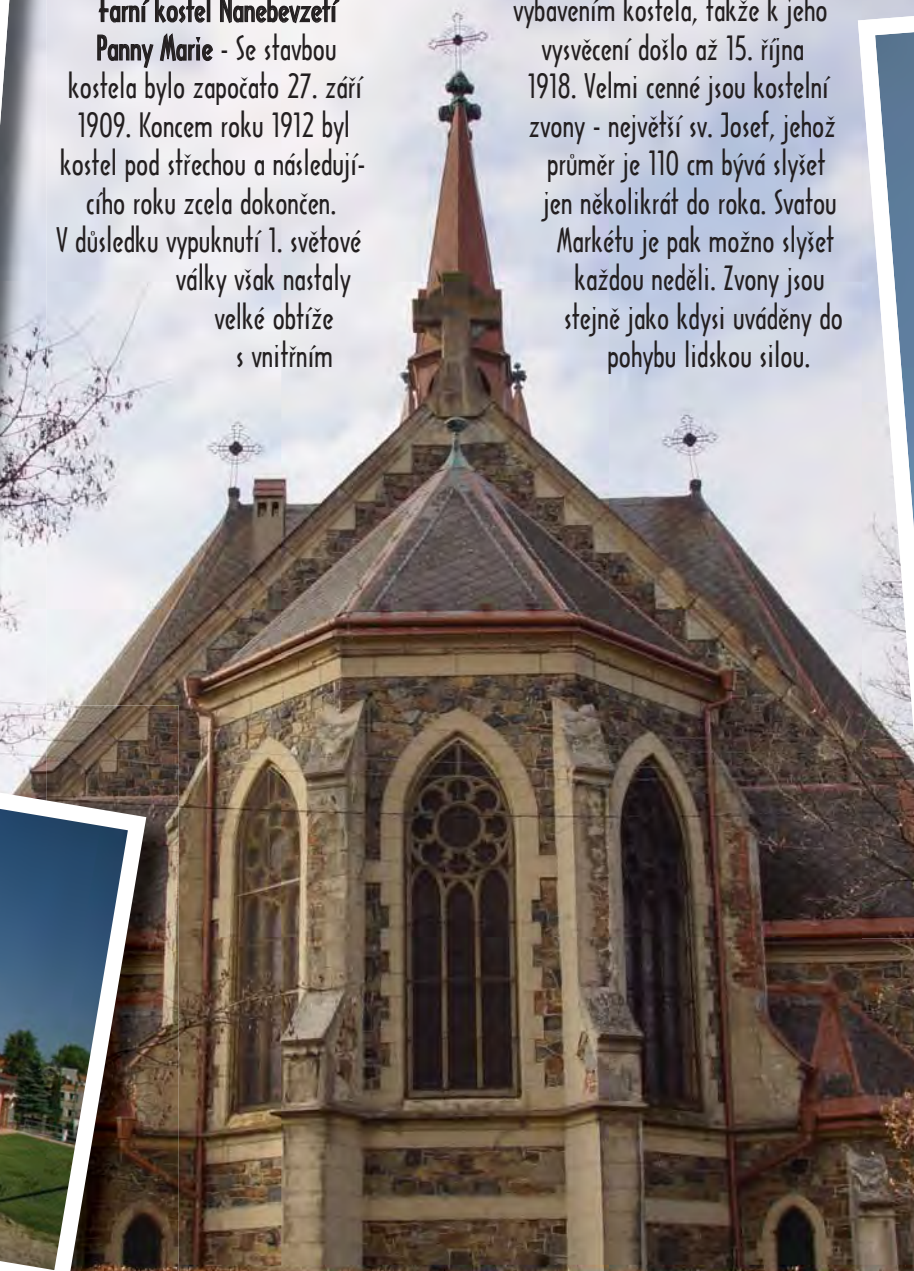

Město Vítkov

Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie - Se stavbou kostela bylo započato 27. září 1909. Koncem roku 1912 byl kostel pod střechou a následujícího roku zcela dokončen. V důsledku vypuknutí 1. světové války však nastaly velké obtíže s vnitřním

vybavením kostela, takže k jeho vysvěcení došlo až 15. října 1918. Velmi cenné jsou kostelní zvony - největší sv. Josef, jehož průměr je 110 cm bývá slyšet jen několikrát do roka. Svatou Markétu je pak možno slyšet každou neděli. Zvony jsou stejně jako kdysi uváděny do pohybu lidskou silou.

Přírodní park Moravice

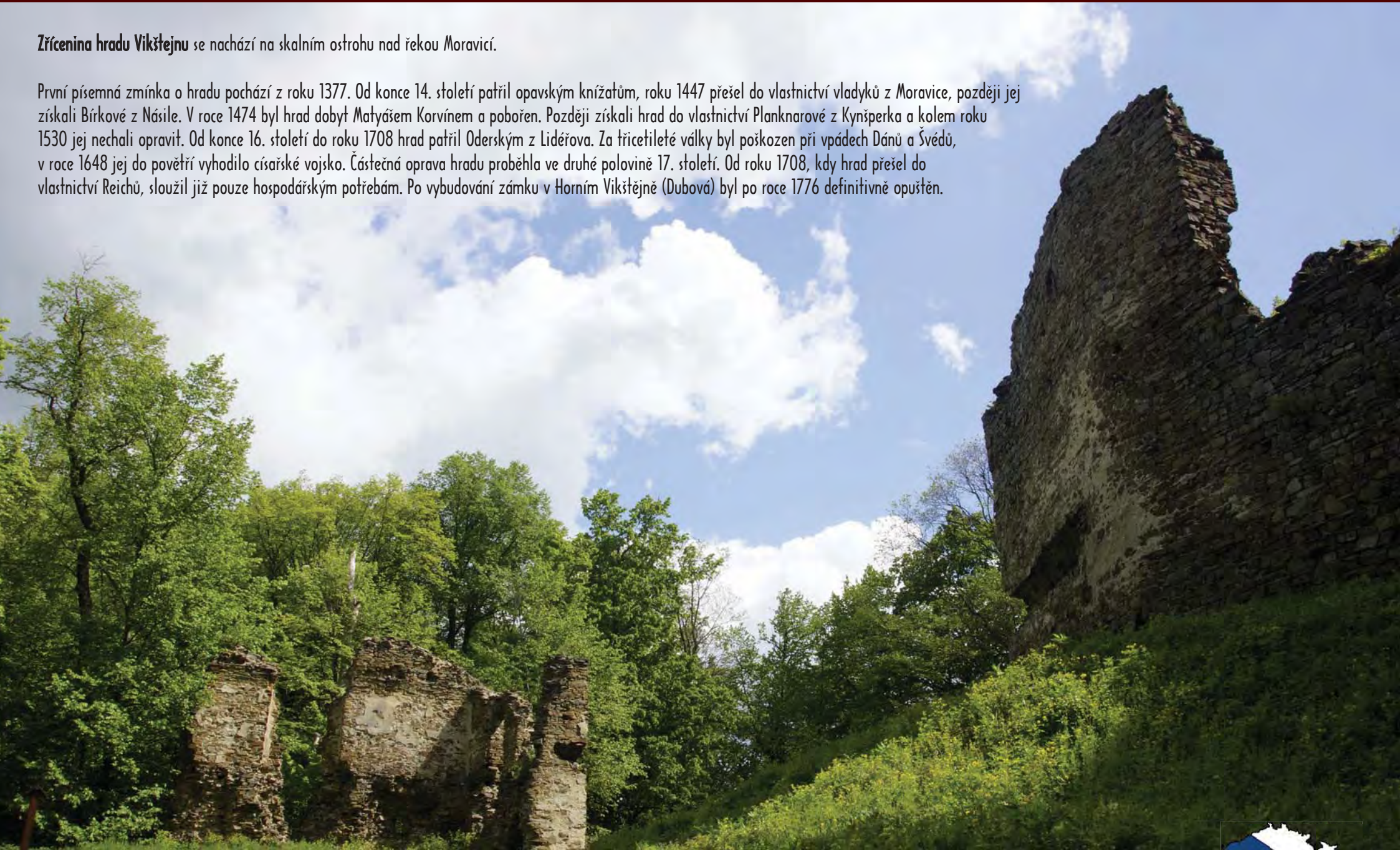
Území přírodního parku **Moravice** se nachází v severní části Nízkého Jeseníku a svou rozlohou zasahuje velkou částí do území Vítkovska. Jeho přirozenou osu tvoří řeka Moravice se svými hlubokými údolními. Na území se vyskytují ohrožené, dnes už rychle mizející druhy chráněné květeny: bledule jarní, lilie zlatohlávek, pérovník pštrosí, ďáblík bahenní a měsíčnice vytrvalá. Zcela vzácně rostou v této již podhorské krajině i některé horské druhy, např. kozlík trojný, kýchavice Lobelova, zimolez černý a žluťucha orlíčkolistá. Z hub je to např. vzácný hřib dřevožijný a pestré šfavnatky. Druhová rozmanitost hmyzu je vysoká. Přežívají zde i horské druhy, což je dáno příznivým klimatem, geomorfologickou stavbou území i pestrou skladbou rostlinných společenstev. Z obratlovců byl zaznamenán výskyt např. mloka skvrnitého, slepýše křehkého, holuba doupňáka, lelka lesního a čápa černého. Lze zde nalézt i tři druhy plchů a jezevce lesního. K ochraně přirozené skladby dřevin a vzácných rostlin byly zřízeny koncem šedesátých let tři rezervace (Kaluža, Valach a Nové Těchanovice). Nejhodnotnější národní přírodní rezervace Kaluža je navíc významným biotopem ornitofauny.

Zřícenina hradu Vikštejna

Zřícenina hradu Vikštejnu se nachází na skalním ostrohu nad řekou Moravicí.

První písemná zmínka o hradu pochází z roku 1377. Od konce 14. století patřil opavským knížatům, roku 1447 přešel do vlastnictví vladyků z Moravice, později jej získali Birkové z Násile. V roce 1474 byl hrad dobyt Matyášem Korvínem a pobořen. Později získali hrad do vlastnictví Planknarové z Kynšperka a kolem roku 1530 jej nechali opravit. Od konce 16. století do roku 1708 hrad patřil Oderským z Lidéřova. Za třicetileté války byl poškozen při vpádech Dánů a Švédů, v roce 1648 jej do povětří vyhodilo císařské vojsko. Částečná oprava hradu proběhla ve druhé polovině 17. století. Od roku 1708, kdy hrad přešel do vlastnictví Reichů, sloužil již pouze hospodářským potřebám. Po vybudování zámku v Horním Vikštejně (Dubová) byl po roce 1776 definitivně opuštěn.

GPS 49°48'17.549"N 17°46'24.099"E

Zřícenina hradu Vikštejna

V současné době je přístup na hrad značenou modrou turistickou cestou z Vítkova-Podhradí.

Z hradu je překrásný výhled do údolí Moravice.

Naučná stezka Dědictví břidlice

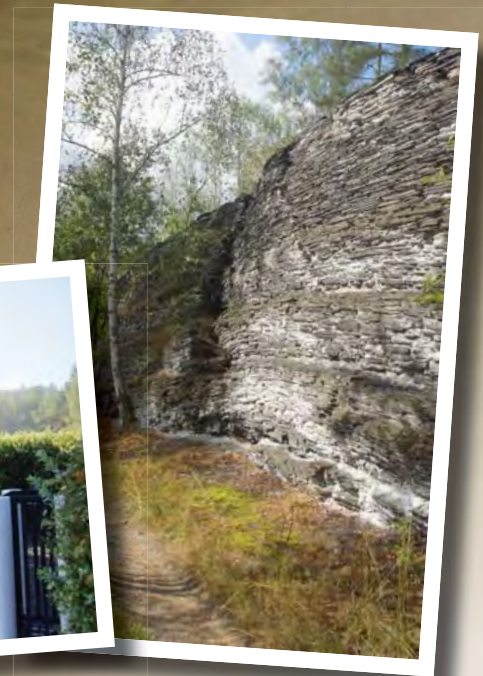

Naučná stezka Dědictví břidlice - Stezka dlouhá přibližně 7 km vás provede těmi nejzajímavějšími místy spojenými s historií těžby břidlice i samotné obce Zálužné. Na 16 zastaveních s celkem 22 informačními tabulemi a 3 odpočívadly najdete informace od období zhruba před 340–300 milióny let až po současnost. Seznámíte s technologií těžby břidlice, jejím zpracováním i využitím. Projdete zajímavými místy, na kterých ještě dnes najdete pozůstatky po samotné těžbě – staré doly, haldy, pozůstatky po starých dělnických domcích. Na informačních tabulích se seznámíte s práci mistrů pokrývačů jejichž um a dovednost dodnes můžete obdivovat nejen na starých chalupách na Vítkovsku a Budišovku, ale také na významných stavbách a památkách po celé České republice. Před absolvováním naučné stezky doporučujeme navštívit expozici Imaginária břidlice, umístěnou v objektu RS Bílá Holubice.

A jak to bylo s těžbou břidlice doopravdy? To se dozvíte u zastavení č. 3 - V dávných dobách, kdy na tomto místě, mezi Zálužným a Mokřinkami, pod kopcem Morabergem rostl hustý les, měl zde svou chatrč chudý uhlíř. Jednou v létě pozdě večer seděl před svým stavením a přemýšlel, jak by si pomohl z nouze. Vtom se z lesa, od Mokřinek přibližovalo světýlko. A najednou před ním stál malý vousatý mužiček s lucerničkou, skřítek – permoník. „Znám tvoje trápení“, řekl skřítek. „Vždy po sto letech pomohu dobrému člověku. A dnes pomůžu tobě. Pojd se mnou, nebudeš litovat.“ Uhlíř pro jistotu vzbudil svého nejstaršího syna a vydali se za blikajícím světýlkem do tmavého lesa. Najednou se světýlko ztratilo v houštině, a když ji rozhrnuli, uviděli před sebou osvětlenou jeskyni s krásnými barevnými krápníky. Na podlaze jeskyně bylo ještě od podzimu naváté suché listí. Permoník jim řekl: „Pomozte vy mně. Vymeťte listí z jeskyně a já se vám bohatě odměním“. Uhlíř se synem vymetli jeskyni, permoník jim poděkoval a řekl, aby si nalámali krápníky, které se jim líbí. „Na co by nám byly?“ řekli si a vydali se na cestu domů. Chlapec si však na památku kousek jednoho zářivě modrého krápníku ulomil. Druhý den ráno, když šli do lesa zkontrolovat milíře, našel hoch v kapse krápník. Vytáhl jej, a co nevidí – byl celý ze zlata! Ukázal jej otci a hned se vydali jeskyni hledat. Ale nenašli.

Na místě, kde byla v noci houština, čněla zvláštní, tmavě šedá skála, která tam dříve nebyla. Zkoušeli ji rozlámat, jestli neukrývá kouzelnou jeskyni, ale vstup do podzemí nenašli. Zato zjistili, že ten zvláštní kámen se dá štípat na tenké desky – byla to břidlice. Vyspravili jí svůj dům

a prodávali ji sousedům
a lidem z blízkého i dalekého okolí.
Stali se tak prvními, kdo zde začal těžit
břidlici. Permoník jim skutečně pomohl z bídy.

Projekt na české straně provází účastníky Moravskoslezským krajem, okresy Opava a Nový Jičín.

V Moravskoslezském kraji žije 1 243 220 obyvatel.

Nejvyššími vrcholy jsou Praděd (1 492) a Lysá hora (1 323). Nejnižšími oblastmi pak protékají řeky Odry, Opava, Moravice, Olše...

Pro cestovní ruch je v kraji k dispozici 405 ubytovacích zařízení, z toho 222 hotelů a penzionů, 14 kempů, 11 chatových osad a 62 turistických ubytoven.

Cestovatelé mají pro své túlky k dispozici 3 428 km silnic, z toho 54 km dálnic. Délka železnic je 674 km a v Mošnově je druhé největší letiště v České republice.

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Přijďte k nám na víkend“, jehož cílem je podpora cestovního ruchu v Moravskoslezském a Trnavském kraji.

Máme možnost představit vám tak nejzajímavější místa, která jsme navštívili.

Věříme, že i pro vás bude inspirací a vydáte se v našich stopách poznávat historii i současnost krajů na česko-slovenské hranici.

Tento projekt je spolufinancován z prostředků Evropské unie.

www.vitkov.info
www.vrbove.sk

Projekt sa realizuje v Slovenskej republike na území troch okresov: Novomestského, Piešťanského a Trnavského.

Novomestský okres patrí v súčasnosti do Trenčianskeho kraja. Má rozlohu 579,99 km² a žije tu 62 468 obyvateľov (údaje k 31. 12. 2013). Sídлом okresu je mesto Nové Mesto nad Váhom. Okrem okresného sídla je tu ešte mesto Stará Turá a 32 obcí. V minulosti až do roku 1922 bolo súčasťou okresu i Vrbové.

Z obcí sú z turistického hľadiska najvýznamnejšie Čachtice. Vrbové bolo s nimi späté ako sídlom panstva počas celého feudalizmu.

Ďalšie dva okresy: Piešťanský a Trnavský sú súčasťou Trnavského kraja.

Piešťanský okres má rozlohu 381,12 km² a žije tu 63 141 obyvateľov. Správnym sídlom okresu sú Piešťany. Popri okresnom meste je jediným mestským sídlom Vrbové. Okrem toho sa tu nachádza 25 obcí. Vrbové k Piešťanskému okresu patrilo už v r. 1923 – 1960 a znova k nemu pripadlo v roku 1996.

Veľký potenciál pre rozvoj turistiky má najmä okresné mesto, pretože sú tam známe kúpele.

Okres Trnava je centrálnym okresom Trnavského kraja. Má rozlohu 741,33 km² a žije v ňom 129 705 obyvateľov. Správnym sídlom okresu a kraja je mesto Trnava. Trnava je tiež sídlom vysokých škôl a arcibiskupstva. Pre svoju históriu a množstvo pamiatok najmä sakrálného charakteru býva nazývaná „malým Rímom“. V súčasnosti k okresu prináleží okrem mesta Trnava 44 obcí. Vrbové do Trnavského okresu patrilo v rokoch 1960 – 1996.

Územie, ktoré je cieľom poznávacieho projektu patrí k najrozvinutejším v rámci Slovenskej republiky.

Čachtice nadobudli veľký význam po postavení Čachtického hradu v 13. storočí. Stali sa sídlom Čachtického panstva, do ktorého patrilo aj mestečko Vrbové. V roku 1392 dostali výsady zemepanského mestečka. Dnes majú 4 000 obyvateľov. Pozornosť návštevníkov upúta v strede obce na briezku stojaca kamenná pevnosť s kaplnkou a kostolom. Najstaršia stavba je gotická Kaplnka svätého Antona Paduánskeho z roku 1330. Vidno však na nej viaceré prvky zhodné so stavbami z veľkomoravského obdobia. Vedľa stojaci pôvodne gotický kostol dal postaviť vojvoda Ctibor I. v roku 1390. V roku 1680 ho prestavali, rozšírili a zbarokizovali. V obci sídlili viaceré šľachtické rody, po ktorých sa tu zachovali stavebné pamiatky. Západne od kostolnej pevnosti dal

postaviť v roku 1668 chorvátsky bán Mikuláš Draškovič renesančný kaštieľ. Je to jednoposchodová bloková budova s výrazným stredným rizalitom. Na začiatku 18. storočia budovu získali Forgáčovci a v r. 1851 ju kúpil šľachtic Michal Čenkei (Kelepec), ktorého manželka Terézia (1810 – 1883) bola sestrou vrbovského zemepána Petra Boráciho. Po druhej svetovej vojne bola budova z prostriedkov štátu opravená a od roku 1960 sídli v jej časti múzeum. Obyvatelia Čachtíc sa pôvodne zaoberali roľníctvom, vinohradníctvom a remeslami. V roku 1847 sa tu uskutočnilo štvrté zhromaždenie Tatrína, ktorého členovia sa dohodli na spisovnej slovenčine podľa Štúrovej koncepcie.

K výstavbe kamennej stavby Čachtického hradu na temene vrchu Bakalár došlo zrejme s kráľovským súhlasom medzi rokmi 1263 a 1273. Stal sa centrom tamojšieho panstva Pankráca a Petra, synov komesa Kazimíra z mocného rodu Huntovcov-Poznanovcov. Neskôr bolo súčasťou čachtického panstva počas celých storočí až do konca feudalizmu aj Vrbové. Hrad mal za úlohu strážiť prechody v blízkosti pomedzia uhorského a českého kráľovstva.

Prvá zmienka o hrade sa viaže ku koncu júla 1273, keď v rámci přemyslovsko-aprádovských vojen vpadol český kráľ Přemysl Otakar II. na západné Slovensko. Po prekročení Moravy došiel so svojím vojskom o sile až 60 tisíc mužov po riekou Váh bez toho, že by sa stretol s vážnejším odporom. Nepodarilo sa mu dobyť iba Čachtický hrad, ktorý bránili Pankrác a Peter z rodu Huntovcov-Poznanovcov. Pravdepodobne vtedy nebolo ušetrené ani blízke okolie, vrátane dnešného územia Vrbového, pretože vojská sa v stredoveku bežne živili na nepriateľskom území rekviráciami a drancovaním.

Je totiž zaznamenané, že Přemyslovo vojsko sa po celý august pohybovalo v trnavskej nížine. V období, keď hrad vlastnil Michal Orság z Gútu, uhorský

palatín, bola na hrade dobudovaná trojpodlažná kaplnka, z ktorej drevený chór je umiestnený v gotickej Kaplnke svätého Antona v strede Čachtíc. V roku 1708 hrad pri dobývaní vyhorel a odvtedy ho nik neopravoval. V súčasnosti prebieha konzervovanie jeho zrúcanín.

Po roku 1604, po smrti manžela, zdedila hradné panstvo Alžbeta Bátoriová (1560 – 1614), ktorá tu bola za zločiny proti ľudskosti na príkaz palatína Turza v roku 1610 uväznená.

Pri vyšetrovaní zločinov Alžbety Bátoriovej pred pronotárom Andrejom z Kerestúra Mikuláš Mezarič, vyberač tridsiatku z Nového Mesta nad Váhom, vypovedal, že provízor čachtického panstva poveril Jána Sluhu z Vrbového, aby zadovážil nejaké medikamenty z trnavskej lekárne. Doktor Martin Graimelius, ktorý bol súčasne aj trnavským lekárnikom vyhlásil, že týmto liekom, ak by niekto chcel, možno zahubiť aj sto ľudí. Bátoriová žila v izolácii na hrade až do svojej smrti 21. augusta 1614. Je pokladaná za najznámejšiu masovú vrahyňu v slovenských a maďarských dejinách.

Piešťany sú známe ako významné kúpeľné mesto a medzinárodné stredisko liečby reumatických chorôb. Sú tiež sídlom okresu a regionálnym centrom kultúry, školstva, športu a rekreácie. Ekonomika mesta je orientovaná na zabezpečovanie liečebnej starostlivosti, turistický ruch, elektrotechnický, strojársky a potravinársky priemysel.

Mestom preteká najdlhšia slovenská rieka Váh. Má nížinné, teplé a suché podnebie. Výrazný rozvoj mesta nastal od prelomu 19. a 20. storočia. V druhej polovici 20. storočia vďaka budovaniu priemyslu zdvojnásobilo počet obyvateľov na súčasných takmer 30 tisíc.

Piešťany sú umiestnené v oblasti s veľmi starou históriou. V ostatnej ľadovej dobe sa ku nezamrzajúcim prameňom sťahoval človek-lovec mamutov. Svedčia o tom nálezy z Banky a Moravian nad Váhom (Moravianska venuša). Pramene vyhľadávali už obyvatelia z neskorej i mladšej kamennej doby, no najmä z bronzovej doby. V 1. až 4. storočí je zdokumentované osídlenie germánskymi Kvádmi, a to vďaka objavu bohatých hrobov v blízkych Krakovanoch-Strážach. V 5. – 6. storočí prichádzali do oblasti predkovia Slovákov.

Časy Veľkej Moravy a Nitrianskeho kniežatstva z 9. storočia pripomína veľmožský dvorec Kostolec na skalnom ostrohu nad obcou Ducové. Prvá písomná zmienka o Piešťanoch (Pescan) pochádza z roku 1113. Nachádza sa v Zoborskej listine vydané uhorským kráľom Kolomanom I. Neskôr sa Piešťany stali súčasťou hradného panstva Tematín.

Piešťany

Piešťany dostali výsady mestečka a jarmočné právo, ale ich dejiny sú nerozlučne späté s rozvojom kúpeľníctva. Prvý podrobný opis liečivých prameňov pochádza z roku 1545. Čoskoro ich nasledovali ďalšie. Oslavná báseň *Saluberrimae Pistinienses Thermae* od Adama Trajana pochádza z 1642. Prvý lekársky opis je od hlavného fyzikusa slobodného kráľovského mesta Bratislava Jána Justusa Torkoša (1745). Neskôr, v roku 1838, sa piešťanské kúpele stali námetom dizertačnej práce vrbovského rodáka MUDr. Martina Ferdinanda Marschala.

V 18. storočí vznikla okolo prameňov kúpeľná osada Teplice. V jej centre stál ubytovací hostinec a dom pre šľachtu. Osada sa postupom času spojila s obcou Piešťany a dnes tvorí historické centrum. Roku 1720 daroval panovník Karol VI. Piešťany Jánovi Leopoldovi Erdödyemu. Erdödyovcom patrilo mestečko Piešťany až do roku 1848 a kúpele až do zosťatnenia v roku 1940.

V roku 1889 dostali kúpele do prenájmu od rodiny Erdödyovcov Winterovci. K tomuto obdobiu sa viaže najväčší rozkvet kúpeľov a mesta, dochádza k veľkorysej výstavbe kúpeľných objektov a vďaka propagácii sa stali známe v celom svete. Zaslúžil sa o to najmä Ľudovít Winter, nielen nájomca, ale i popredný budovateľ piešťanských kúpeľov a tvorca ich svetového mena.

Vrbové sa nachádza 10 kilometrov na západ od okresného mesta Piešťany, na úpätí Malých Karpát.

Ako dokladajú archeologické nálezy, územie Vrbového bolo osídlené od nepamäti. Prítomnosť našich slovenských predkov je v jeho intraviláne zdokumentovaná od 9. storočia. Prvá písomná zmienka vzťahujúca sa na Vrbové je z roku 1113 (villa Po/s/coz). Z roku 1262 je písomný záznam o dedine Holeška rozprestierajúcej sa v jeho bývalom choťári. V rokoch 1332 – 1337 sa Vrbové spomína pod menom Ecclesia Sancti Martini. Na sklonku 14. storočia sa v písomných prameňoch prvý raz uvádza už ako mestečko (oppidum). Oslobodenie od mýta a tridsiatku (cla) cisárom Žigmundom v roku 1437 podporilo jeho ďalší hospodársky rozvoj – Vrbové sa postupne vyvinulo na remeselnícko-obchodné centrum širšieho okolia.

Katastrofálne následky pre mestečko mal turecko-tatársky vpád v roku 1599. Vtedy Vrbové ľahlo popolom, mnohí obyvatelia prišli o život, iní sa dostali do zajatia. Turci zopakovali nájazd v roku 1663, keď z Vrbového a okolia zajali vyše sto ľudí. V roku 1696 mu cisár Leopold I. rozšíril jarmočné privilégium. Odvtedy sa konávalo šesť výročných jarmokov a od roku 1829 dokonca osem. Vrbovské jarmoky sa stali povestnými. Prichádzali na ne kupujúci a predávajúci zo širokého okolia, dokonca aj z Moravy.

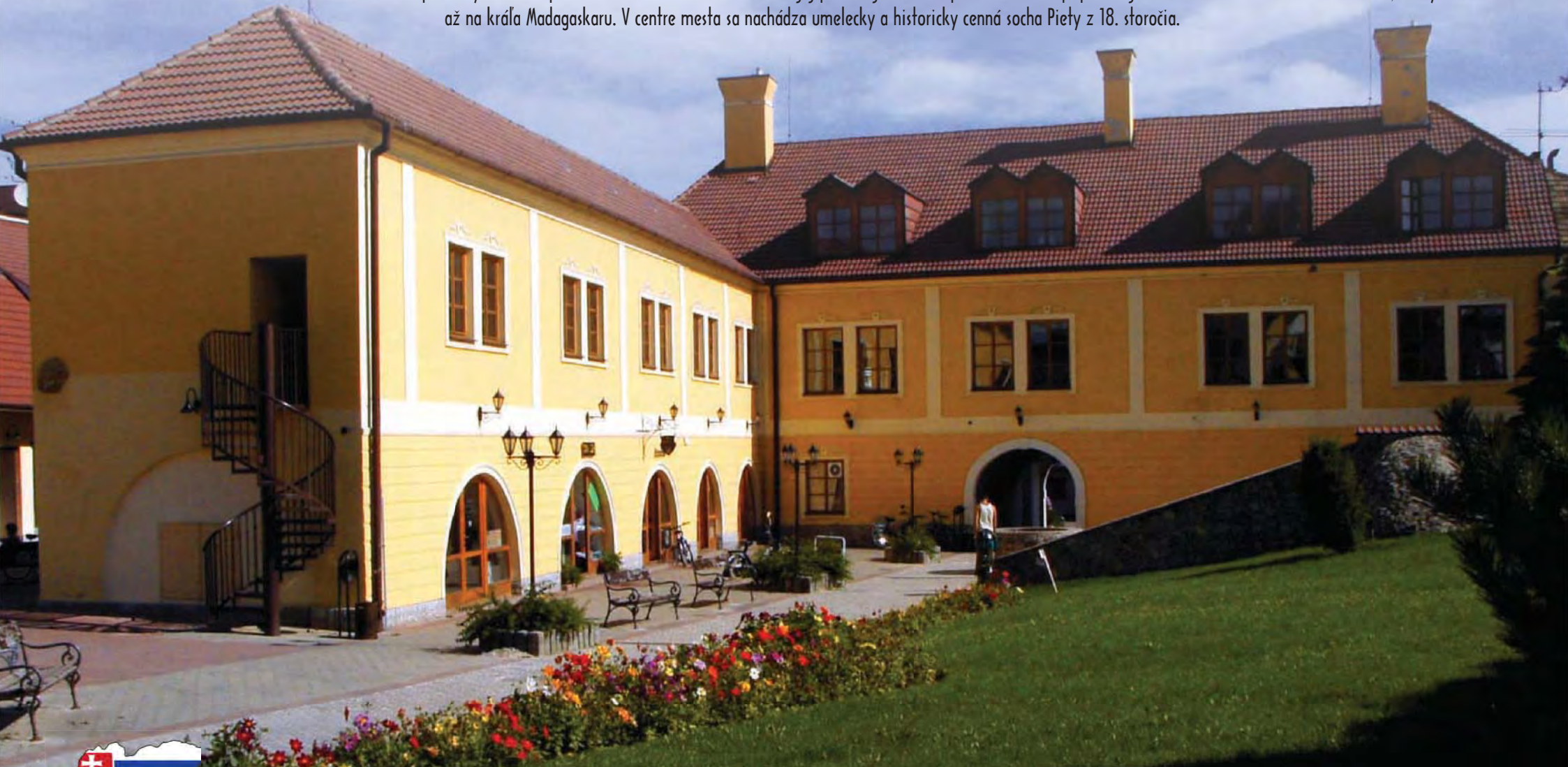
Až do konca 19. storočia tu významnú úlohu zohrávalo aj vinohradníctvo. Výraznejší rozvoj priemyslu nastal od polovice 20. storočia po vzniku textilného podniku Trikota, ktorý sa postupne stal najväčším výrobcom spodnej dámskej bielizne v celoštátnom meradle. V súčasnosti vo Vrbovom vyvíja činnosť celý rad podnikateľských subjektov.

V roku 1967 Západoslovenský krajský národný výbor v Bratislave priznal Vrbovému štatút mesta. Vtedy bol daný do užívania kultúrny dom a prvý výškový bytový dom. Následne sa v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch uskutočnila rozsiahla bytová výstavba, v dôsledku ktorej stúpol počet obyvateľov mesta približne o polovicu, na dnešných približne 6200.

Pozoruhodnou historickou pamiatkou mesta Vrbové je 38 metrov vysoká šikmá veža, pre ktorú Vrbové dostáva epiteion „slovenská Pisa“. Bola postavená v rokoch 1832 – 1835, aby nahradila staršiu gotickú vežu, ktorá musela byť niekoľko rokov predtým zbúraná. V roku 1930 sa začala nová veža nebezpečne nakláňať, ale miestnemu staviteľovi Ludovičovi Megovi sa podarilo stabilizovať jej statiku spevnením základov. Odklon veže od zvislej osi činí podľa posledných odborných meraní 99 cm (2000).

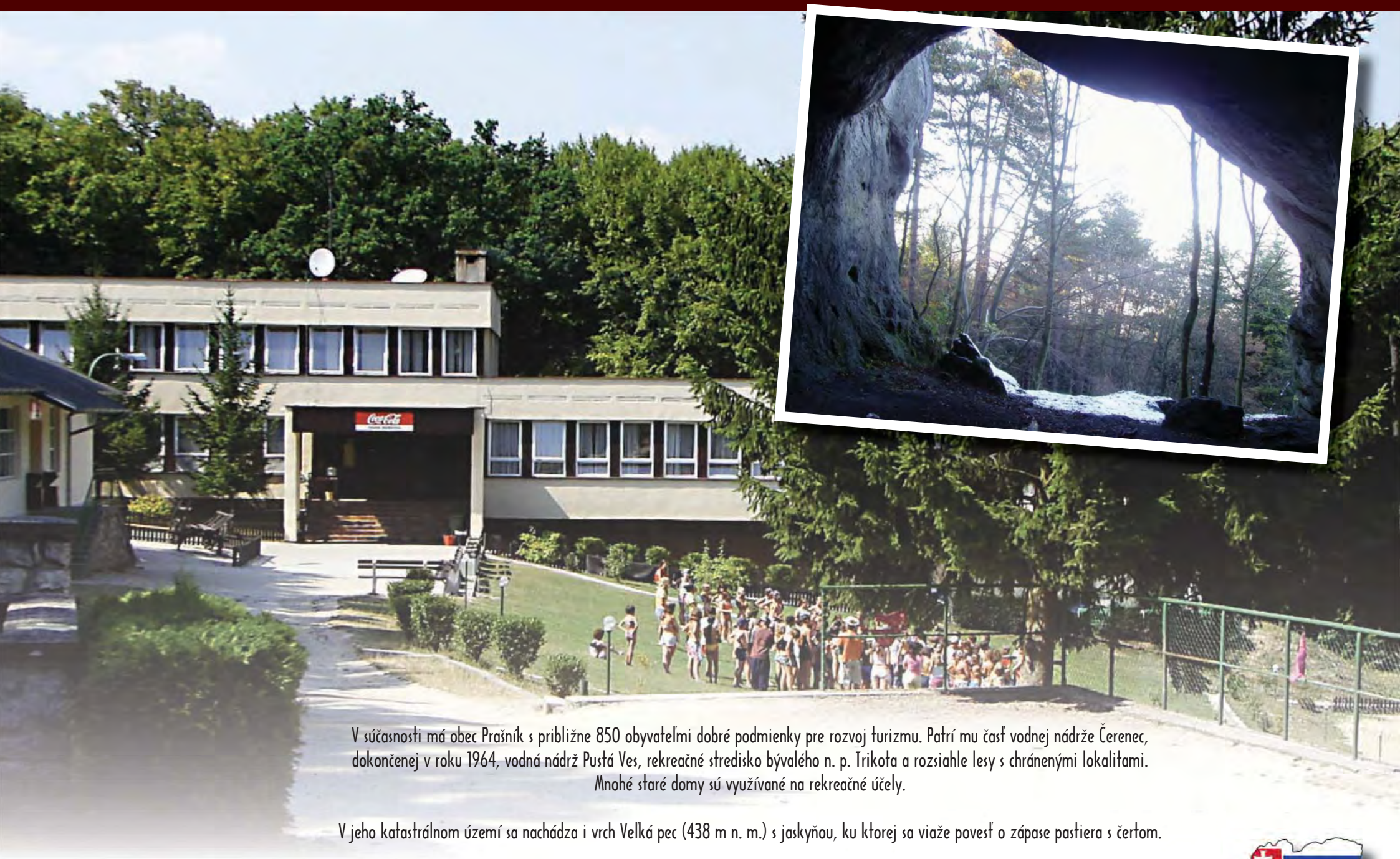

Farský kostol sv. Martina je najstaršou stavebnou pamiatkou mesta, písomne doloženou už v prvej polovici 14. storočia. Neskôr prešiel zložitým stavebným vývinom. V kostole sa nachádza hrobka, v ktorej je pochovaný prastarý otec Mórica Beňovského z matkinej strany, barón Alexej Révai († 1698). Jeho pamiatku tam pripomína i pamätná mosadzná tabuľa z roku 1736. Modernú stavebnú dominantu mesta tvorí kostol, dokončený v roku 1997, s kapacitou 1000 osôb, ktorý je jedným z najväčších chrámov zasvätených sv. Gorazdovi, prvému svätcovi-Slovákovi. Ev. a. v. kostol bol postavený v roku 1929 na mieste tolerančného kostola. Veža kostola vysoká 30 metrov je z roku 1896. Synagóga z roku 1883, ktorá vyniká orientálnym maurským štýlom a židovský cintorín, sú pamiatkami na kedysi početnú a vplyvnú židovskú komunitu v mestečku. Za mestom sa nachádza Kaplnka sv. Rócha, pripomínajúca epidémiu cholery z roku 1831, keď vo Vrbovom zomrel každý piaty-šiesty obyvateľ. Šľachtická kúria, v ktorej sa narodil gróf Móric Beňovský pochádza z druhej polovice 17. storočia. V posledných rokoch prešla rozsiahlou rekonštrukciou. Na jej priečelí je osadená pamätná tabuľa pripomínajúca slávneho vrbovského svetobežníka, ktorý to dotiahol až na kráľa Madagaskaru. V centre mesta sa nachádza umelecky a historicky cenná socha Piety z 18. storočia.

V súčasnosti má obec Prašník s približne 850 obyvateľmi dobré podmienky pre rozvoj turizmu. Patrí mu časť vodnej nádrže Čerenec, dokončenej v roku 1964, vodná nádrž Pustá Ves, rekreačné stredisko bývalého n. p. Trikota a rozsiahle lesy s chránenými lokalitami. Mnohé staré domy sú využívané na rekreačné účely.

V jeho katastrálnom území sa nachádza i vrch Veľká pec (438 m n. m.) s jaskyňou, ku ktorej sa viaže povest o zápase pastiera s čertom.

Prašník tvoria mnohé kopanice, ktoré pôvodne patrili do katastrálneho územia Vrbového. išlo najmä o usadlosti pri početných mlynoch na Holeške a Podkylavskom potoku. V roku 1958 sa osamostatnili a dostali názov po najvýznamnejšej z nich, ktorá je písomne doložená k roku 1611 („Mlyn Prassnjk“). V r. 1262 je na území dnešného Prašníka zdokumentovaná dedina Holeška. Osídlenie je v tomto priestore oveľa staršie, ako to potvrdzuje archeologický výskum napr. na kopci Hrádok. Už sám názov bol pre bádateľov lákavý. Zistilo sa tam osídlenie z neskorej doby kamennej – eneolitu (3200 – 1900 pred Kr.), ktoré malo svoju nadväznosť a s prestávkami pretrvalo až do raného stredoveku, keď ho zaujali v 9. – 10. storočí starí Slováci a zanechali tu výrazné stopy osídlenia. Pevnostný systém obnovili a zdokonalili. Obnovenie strategicky dôležitého bodu pri ústí malokarpatského priesmyku na Považie mohlo súvisieť s komunikačným systémom v rámci starého Nitrianskeho kniežatstva.

Lančár je malou dedinou. V súčasnosti tvorí súčasť obce Kočín-Lančár, ktorá má niečo cez 500 obyvateľov.

Z histórie vieme, že povodne sa nazývala Hrnčiarovce (Kerencher, Gerenchar). Je tak doložená v r. 1262, ale i v r. 1302, keď komes Aba, syn Abu, so synom Mikulášom daroval tento svoj majetok servientovi Štefanovi zvanému Leuw a v tom istom roku udelil oslobodenie od poplatkov pre všetkých nových osadníkov na tomto majetku.

V r. 1394 obec Lančár prvý raz vystupuje v zachovaných historických dokumentoch pod (terajším) južnoslovanským názvom (Lanchar). To je dôkaz toho, že medzičasom sa zmenila etnická skladba tamojšieho obyvateľstva. Názov obce si jej noví osadníci preložili – lončiar značí po chorvátsky hrnčiar. Južní Slovania sa však usadili aspoň v menšom rozsahu aj v iných obciach okolia a zrejme aj v samotnom Vrbovom. Pomerne rýchlo však splynuli s miestnym slovenským obyvateľstvom.

Lančár je známy svojou dominantou - Kostolom sv. Michala Archanjela, ktorý sa nachádza nad obcou na vrchu Chríb. Táto opevnená renesančná stavba pochádza zo 17. storočia, je postavená na mieste staršieho gotického kostola spomínaného k rokom 1332 až 1337.

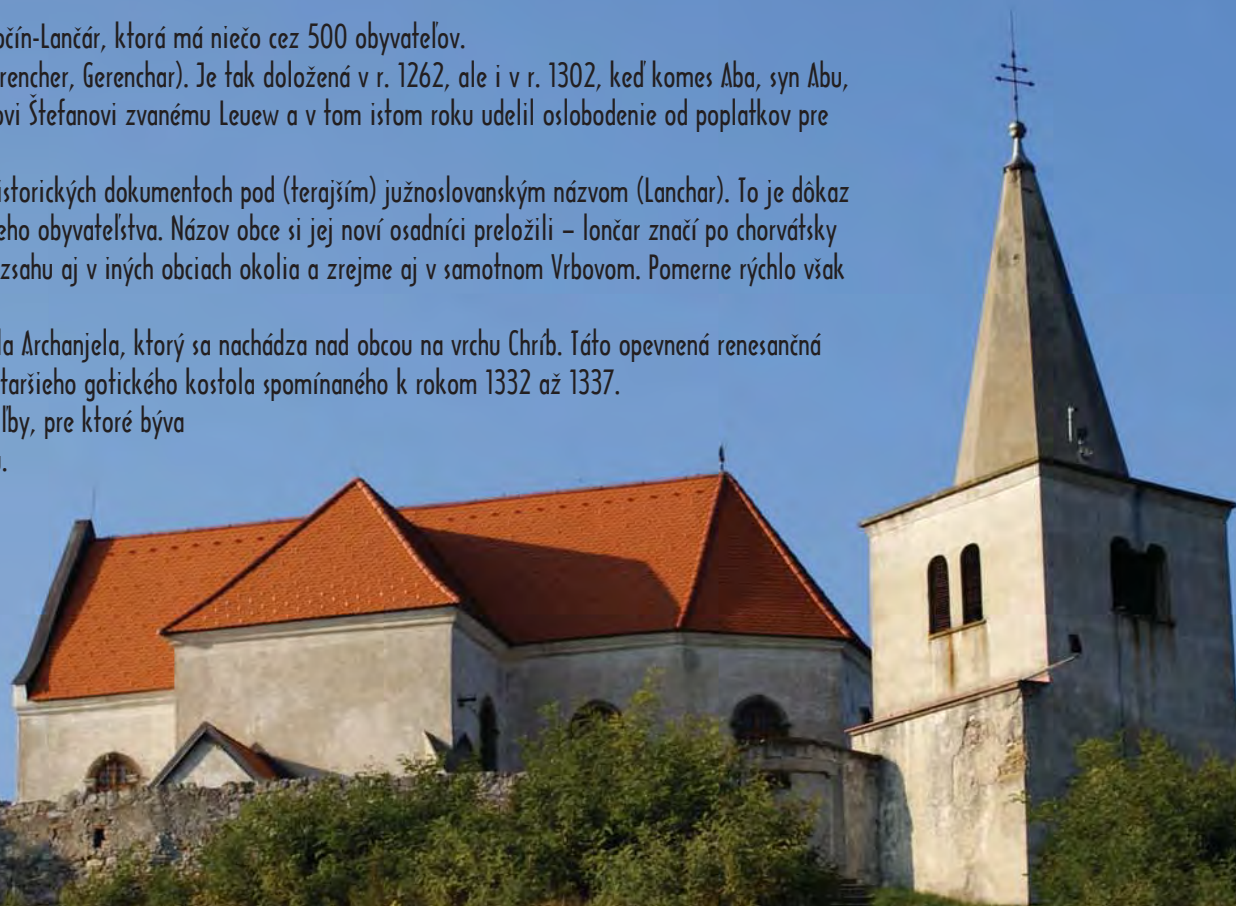
V interiéri je hodnotné barokové zariadenie a stropné malby, pre ktoré býva

lančársky kostol nazývaný Sixtínskou kaplnkou na vidieku.

Od kostola je pekný výhľad na Trnavskú pahorkatinu.

Areál kostola v Lančári zaujal i filmárov.

V sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch minulého storočia v tomto prostredí nakrúcali časti filmov Na baňu klopajú, Do zbrane, kuruci! a Súdim Ťa láskou.

Dobrá Voda

Obec Dobrá Voda leží 21 kilometrov juhozápadne od mesta Vrbové vo vnútrohorskej kotline Malých Karpát. Má približne 800 obyvateľov.

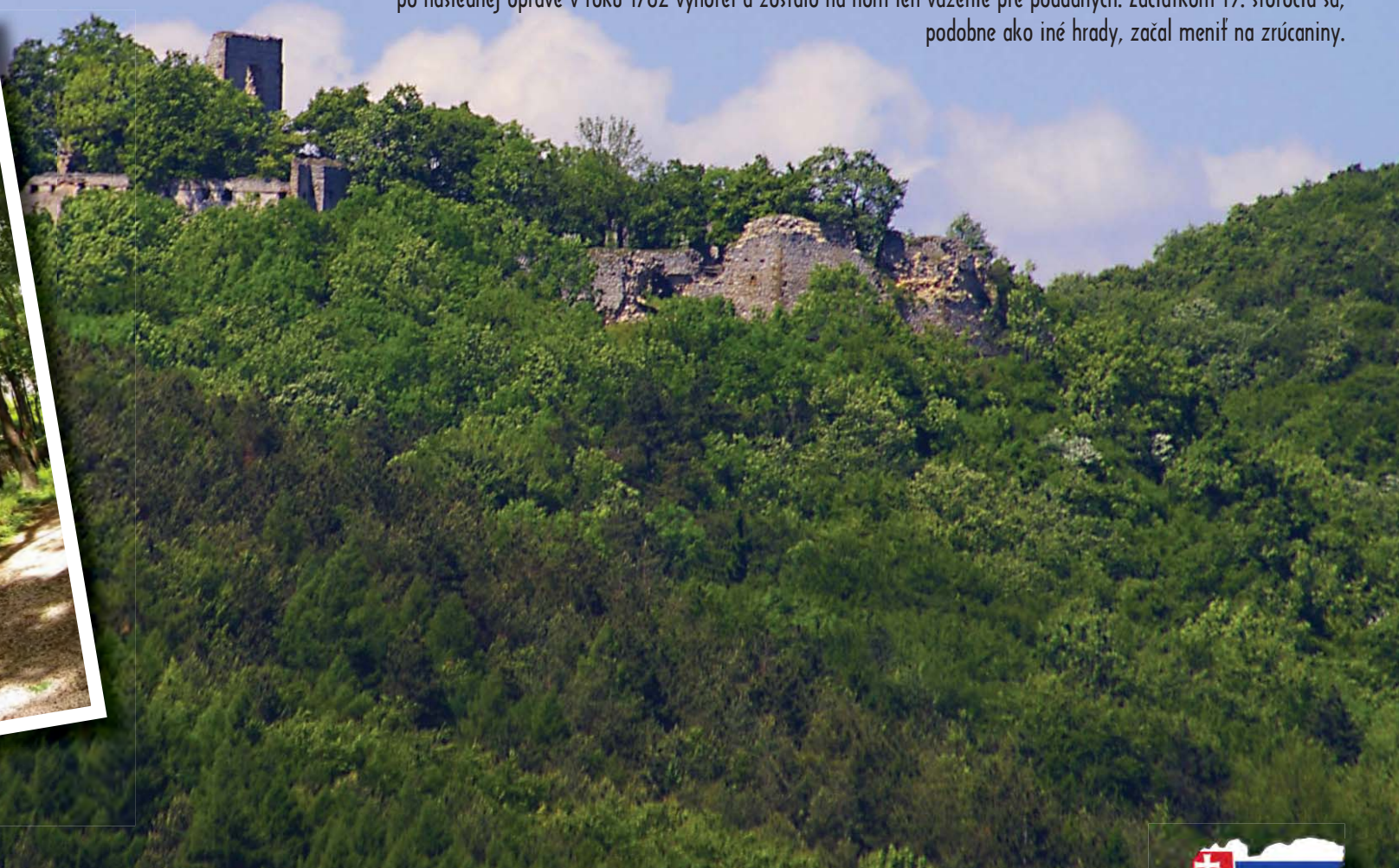
Z jej histórie spomenieme aspoň to, že koncom stredoveku získala za chytenie vodcu bratříkov Jána Švehlu výsady mestečka spolu s jarmočným právom. Na námestí blízko kostola zaujme pranier z roku 1718 s nápisom Švehla. Pre slovenskú históriu je dôležité, že na miestnom cintoríne sa nachádza hrob najväčšieho bernolákovského básnika Jána Hollého s pomníkom od Ladislava Dunajského z roku 1854, na ktorom sú texty od Ľudovíta Štúra. Mimochodom zásluhu na postavení a odhalení pomníka mali aj dvaja poprední Vrbovčania Juraj Obermajer a Jozef Emanuel.

Ak sa z obce vydáme červenou turistickou značkou smerom na Hradište pod Vrátnom, po niekoľkých minútach sa dostaneme na zrúcaniny Dobrovodského hradu. V letných mesiacoch je vhodné spojiť spoznávanie pamiatok s pobytom v prírode a rekreáciou pri vode. Práve na Dobrej Vode nájdeme na to nielen dobré, ale priam ideálne podmienky. Miestne kúpalisko, situované 2 km za obcou – pod Mariášom, má v kraji len málo rovnocenných konkurentov.

Dobrovodský hrad postavili v prvej štvrtine 13. storočia v hornatom teréne na skalnom výbežku nad jednou z ciest prechádzajúcich hrebeňom Malých Karpát. Mal predchodcu v staršom hradisku. Písomne sa spomína v roku 1263. Jeho poloha v blízkosti tzv. Českej cesty ho predurčovala do úlohy strážneho hradu. Pôvodne bol v kráľovskej držbe. Koncom 14. storočia sa stal majetkom Štibora zo Štiboric, neskôr, od roku 1436 bol už vo vlastníctve rodu Orságovcov. V roku 1584 ho získali Ungnadovci, neskôr ženbou Erdödyovci a napokon Pálfiovci.

Koncom 16. storočia majitelia hrad zabezpečili predbránim a prestavali aj dolné nádvorie, ktoré doplnili niekoľkými baštami v hradobnom múre. Za povstania Františka II. Rákociho (r. 1703) bol veľmi poškodený, po následnej oprave v roku 1762 vyhorel a zostalo na ňom len väzenie pre poddaných. Začiatkom 19. storočia sa, podobne ako iné hrady, začal meniť na zrúcaniny.

Molpír (354 m n. m.) – zalesnený vrch nad obcou Smolenice v Malých Karpatoch, na ktorom sa nachádzalo významné praveké, keltské a staroslovenské hradisko. Jeho vznik spadá zhruba do polovice 7. storočia pred Kristom (staršia doba železná). Rozprestieralo sa na rozlohe 12 hektárov a skladalo sa z troch nádvorí chránených valmi. Našli sa tu základy veží, opevnených brán a okrúhla bašta. Z vnútornej strany najvyššieho opevnenia bol pristavaný rad obytných drevených zrubov. Na najlepšie chránenom, hornom nádvorí, „akropole“, boli tiež rady terás s obydliami. Nachádzalo sa tu aj kultové miesto, ktoré bolo vytesané do skaly. V ňom boli tri obetiská (ohniská). Zistili sa stopy po vyspelej remeselnej výrobe a spracovávaní železa a bronzu. Túto fázu existencie hradiska začiatkom 6. storočia pred n. l. náhle ukončila nešpecifikovaná katastrofa.

K pozostatkom hradiska na Molpíre sa záujemca dostane náučným chodníkom, ktorý začína pri rovnomennom múzeu v strede Smoleníc.

Smolenice pre svoju polohu na rozhraní Trnavskej pahorkatiny a Malých Karpát, prírodné pozoruhodnosti (napr. jaskyňa Driny) a pre množstvo pamiatok bývajú nazývané Perlou Malých Karpát. V súčasnosti majú okolo 3 400 obyvateľov.

Smolenice

Smolenický zámok leží na úpätí Malých Karpát nad obcou rovnakeho mena. Mal predchodcu v stredovekom hrade, ktorý vznikol až v 14. storočí ako posledný zo strážnych hradov pri maľokarpatských priesmykoch. Na začiatku 15. storočia bol kráľovským majetkom, neskôr patril pezinským a svätajurským grófam a od začiatku 16. storočia rodine Országovcov. Potom ho takmer dve storočia vlastnili Erdödyovci. Na konci 18. storočia zámok spustol a na začiatku 19. storočia vyhorel, takže zostali z neho iba ruiny, z ktorých

vyčnievala len päťboká hlavná veža a bašty vonkajšieho opevnenia. Na začiatku 20. storočia začali jeho poslední majitelia, Pálfiovci, stavať na hradných ruinách historizujúcu stavbu terajšieho Smolenického zámku. Zo starého hradu pri prestavbe zachovali iba časť vonkajšieho opevnenia.

Zámok dobudovali až po roku 1945.

V súčasnosti je majetkom Slovenskej akadémie vied a pre verejnosť je sprístupnený iba sčasti. Na zámku sa robia svadby a organizujú sa v ňom národné i medzinárodné vedecké konferencie. Pálfiovci, s ktorými boli dejiny Smoleníc dlhodobo späté, majú na miestnom cintoríne svoju hrobku.

Busta Štefana Baniča, odhalená v roku 2006 pred budovou starej školy v časti Smoleníc – Smolenickej Novej Vsi (Neštichu).

Štefan Banič sa narodil 28. novembra 1870 v Smolenickej Novej Vsi a zomrel 2. januára 1941 tamtiež. Pracoval na statku grófa Pálfiho. Pre svoj odpor k maďarizácii a Aponiho zákonom ho z práce vyhodili a následne odišiel v roku 1907 za živobytím do USA, kde sa zaujímal o letectvo.

Po tom, čo bol svedkom leteckého nešťastia, v roku 1913 zostrojil prvý použiteľný padák na princípe dáždňika. Padák mal vyriešený problém tzv. plávania vo vzduchu a upevňoval sa pomocou popruhov na telo letca v hrudnej časti pod ramenami. Princípom bola teleskopická konštrukcia dáždňikového typu, ktorá niesla tkanivové krytie. 3. júna 1914 Banič osobne vyskúšal padák pred zástupcami Patentového úradu letectva USA, zoskočil vo Washingtone zo strechy 15-poschodovej budovy. Potom nasledovali ďalšie zoskoky z lietadla. 25. augusta 1914 vydal Americký patentový úrad vo Washingtone patent na Baničov padák pod číslom 1 108 484. Americká armáda ho odkúpila za pár stoviek dolárov.

Stal sa čestným členom letectva USA. V roku 1930 jeho meno znovu zarezonovalo, keď s bratom Jánom a súrodencami Vajsáblovcami a Valovcami objavil jaskyňu Driny.

Múzeum Molpír je umiestnené v budove starej smolenickej fary. Časť expozície tvoria exponáty z hradiska Molpír. Jedna miestnosť patrí vynálezcovi padáka Štefanovi Baničovi.

Zaujímavá je expozícia starých kníh zo 17. – 19. storočia z farskej knižnice. Na chodbách je zdokumentovaná história obce v obrázkoch. Zastúpenie má i flóra a fauna Smoleníc a okolia spolu s minerálmi a miestna etnografia.

Katarínka

Katarínka – zručenina františkánskeho kláštora, ktorý sa nachádza uprostred lesov neďaleko obce Dechtice. Kláštor bol založený v roku 1618 na mieste, kde sa podľa legendy zjavovala svätá Katarína Alexandrijská mladému grófovi a pustovníkovi Jánovi Oponickému (Aponimu). Kláštorný komplex postavili v ranobarokovom štýle s neskorogotickými prvkami. Jeho staviteľom bol Talian Pietro Spazzo. V dôsledku jozefínskych reforiem ho v júli 1786 zrušili a mníši museli toto miesto opustiť.

Katarínka bola i pútnickým miestom. V bratislavskej Univerzitnej knižnici sa zachovala Matrika členov bratstva svätého Františka Assiského pri kláštore svätej Kataríny z rokov 1690 – 1773, ktorá na 617 listoch eviduje členov bratstva (takzvaných pásikárov) podľa obcí – na Záhorí a pod Malými Karpatami – a podľa rokov prijatia do bratstva. Sú tam osobitné záznamy aj za Vrbové (Verbovium).

Krakovany sú starobylá obec, ktorá sa skladá z dvoch častí Krakovian a Stráží. Obe obce sa spomínajú už r. 1113 v Zoborskej listine. V súčasnosti majú necelých 1 500 obyvateľov. Známe sú najmä tým, že sa tu pozoruhodne zachovala folklórna tradícia a tradičný ľudový odev. Ženský kroj sa vyznačuje vkusnou a bohatou výšivkou a jemnou čipkou.

**PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE**
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

**EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
SPOLOČNE BEZ HRANÍČ

FOND MIKROPROJEKTŮ

Vydalo Město Vítkov, 2014